

NAPLÓ

Előfizetési ár:
 Egész évre 4 K | Egyes szám ára 4 fill.
 Fél " 2 K |
 Pályaudvarokon 6 fill.
 Megjelen minden hétfőn reggel 7 órakor

Felolós szerkesztő:
 DERÉKY ANTAL

Igazgató:
 ERDÉSZ ZSIGMOND

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 VII., DOHANY-UTCZA 88. SZ.
 Közlönyek átvétele csak jelzéssel van megengedve

Véres családi dráma Öngyilkos tanító

Templom, vagy kórház.

(D.) Budapest székesfővárosa a múlt hétfőn tartotta közgyűlését.

Ebben semmi különös nincs... A város atyáinak, választóik, — tehát gyermekeik, bizalmából kötelességük, időszakonként egybegyűlni és a lakosság jólétét, kulturális és emberbaráti intézményeit fontos tanácskozási tárgyává tenni, hogy ezekből a gyűlésekből, áldás és haszon háradjon a város minden polgárára és lakosára, annál inkább, mert a kulturális és jóléti, valamint emberbaráti intézmények fenntartására, ápolására, a polgárság veritékkel izzadja ki a reá kirott adókat...

Mi sem természetesebb tehát, minthogy ezért ellenértékül, kulturális és humánus intézmények létesítését joggal követelheti.

És mégis mi történt azon a nevezetes hétfői közgyűlésen? Az történt, ami a mai előrehaladott humanisztikus korban még Ázsiában sem eshetik meg, mert erre talajt csak a mi — kívül cifra, belül rongyos, — hivalkodó székes-fővárosunkban, csak Budapesten találhatunk... Felmerült a kérdés: vajon kétszáz ezer korona költséggel, templom, vagy kórház építtessék-e?

Hát a ki a mi nyomoruságos kórházi viszonyainkat csak félig-meddig ismeri, a ki tudja, hogy a meglevő kórházak a jelenlévő betegeknek csak egy hányadát képesek befogadni, a ki tudja, hogy a szegény proletárok százai kénytelenek az otthoni hiányos betegápolással megelégedni, a ki tudja, hogy néha közveszélyes elmebetegeket is kénytelenek hozzátartozóik, botránys felügyelet, sőt néha anélkül is, otthon tartani, a kinek csak egy csepp érteke van az emberi nyomor, a pusztító betegsége szülte nélkülözés iránt, — az feltétlenül arra szavaz: hogyha már költeni kell, ha a meglevő terheket még újabbakkal kell súlyosbítani, akkor inkább kórházat, mint templomot építsünk...

Ne vádoljon bennünket senki se istentagadással, se vallástalansággal; ezt az égbekiáltó igaztalanságot, még pusztán gyanúként se tűrnők meg ellenünk. E lapok hasábjain legtöbbször és leginkább a vallási türelmetlenség ellen, a vallás és erkölcs megvédésében emeltük fel szavunkat és felekezeti kérdések egyoldalú elbírálását mindenha gondosan kerültük és mellőztük.

De itt nem is arról van szó... Feltétlenül elismerjük a templomok létesítésének jogosultságát; templom és iskola nevei a népek erkölcsi érzékét, vallási szent hitét, meggyőződését! De azt kereken tagadjuk, hogy egyedül csak a templomban találjuk fel az Istenséget, kihez néhez óráinkban, imádságunkkal járulhatunk. Sem zsolozsma, sem tömjénfüst, sem a tiára, sem a tóra nem képezi az igaz, őszinte vallásosság egyedüli feltételét. A mindenható nemcsak a szent egyházban és a zsinagógában, de mindenütt jelen van és kegyesen fogadja buzgó imánkat, ha őszinte, igaz lélekből, valódi vallásosságából fakad. Templom tehát, igazi szentegyház a természet, az égboltozat is, a hol minden, — fű, fa, virág, állat és ember az Ő jelenvalóságára, alkotó és mindent összefoglaló nagy erejére emlékeztet és a kinek a templomban hely nem jutna, az elvégezheti mindennapi és ünnepi imáját, szegényes szobájának szerény falai között éppen úgy, mint a fényes márvány palotában, ha ugyan ott Istenre is gondolnak.

És hogy éppen ott gondolkodnak legkevésbé bizonyítja az a határozat, mely 59 szóval 58 ellenében kimondta a határozatot, hogy inkább templomot kell építeni, mint kórházat, — mert abból az 59 szavazatból hiányzott az istenség legmagasabb kincse: Az *irgalmasság!*

Mert mi a kórház? Az irgalmasság és az emberszeretet felszentelt temploma! A ki nem ezt látja benne, annak sejtelme, de szíve sincs az emberi nyomor, legnagyobb nyomora iránt! Egészséges, ép testtel, nagy küzdelmekkel, veritékes munkával meg tud birkózni a milliányi, szegény proletártömeg; de ha a betegség kiragadja a kenyérkereső kezéből, a kenyeret adó szerszámot, — ha az irgalmat nem ismerő pöfeszkedő háziur kidobja hajlékából a beteg családot az utca kövezetére, hova legyen, hol keressen enyhét, gyógyulást és vigaszt, hol kapaszkodjék a reménybe, a mindenkivel elhagyatott, nyomorult pária? Végső kétségbeesésében megtagadja hitét, vallását és Istenét és akkor hiába építünk templomokat, ha nem lesz majd, a ki Istent dicsérni az oltár elé zárandokoljon; mert csak egészséges testben lakozhatik egészséges lélek és csak az egészséges lélekből fogamzhatik, fejlődhetik és érlelődhetik meg az Istenség nemes fogalma, a Mindenható imádata.

Templom — a kórház, mely a népek ezreinek gyógyulást enyhét, vigasztalást nyújt; gyógyulást, a testnek és hitet a léleknek... Templom a kórház, a hol a gyógyíthatatlanok is, utolsó sóhajukkal az Istenhez fohászkodnak. Bölcs városatyák, a kik betegségekben, kényelmes otthonban, puha selyem vánkosokon izzadjátok a láz veritékét, ezt kellett volna meggondolnotok, jóságos szívetek megéreznetek és akkor nem egy — de tíz, sőt száz kórházal is készségesen megszaporítanátok, a most meglevő — tömérdek beteget kizároló — csekély számú kórházakat!

Irgalmasabb és Istennek tetszőbb cselekedet az, mint olyan oltárokat emelni, ahova ti magatok jártok el a legritkábban az Isten nagyságát dicsőíteni!...

Idegenek imádása.

Irta: Dr. Serédi Jenő.

A magyar vendégszeretet világszerte ismeretes. Valósággal legundák szólnak róla. De még ezekben sincs túlzás. Mi, szép Magyarország fiai és leányai valóban legendaszerűen szeretjük vendégeinket. Jól érny ez, melyben más népek velünk nem versenyezhetnek. Köszönetet érte nem várunk, ez olyan nemzeti tulajdonság, mely vérünkbe vált. Nem is büszkélkedünk vele, mert hisz azt valljuk, hogy vendégeinket szeretni nem érdem, de kötelesség. És ennél fogva — ha vendégről van szó — nem firtatjuk, hogy a szeretetet megérdemli-e. Sokszor visszaélték már ez ősi erényünkkel, de mi ezzel nem törődünk, megytünk a magunk útján, s szívünkben ezt a szép érzést nem tudja kiirtani senki és sem mi sem.

Talán a hagyományos ősi magyar vendégszeretet mellékhajtása az a tulajdonságunk, hogy tulságos jóindulattal viseltetünk az idegenek iránt akkor is, ha azok nem vendégeink. Ha ez az érzés abban nyilvánul, hogy megbecsüljük a tőlünk távol eső népek és országok helyes szokásait, igyekeztünk megismerkedni követésre méltó tetteikkel, s ha arra törekszünk, hogy javunkra hasznosítsuk ipari, kereskedelmi és kulturális vívmányaikat, ennek hatása csak hasznos és áldásos lehet. Szükséges és kívánatos is, hogy sokoldalúságra törekedjünk. Az általános műveltség megkívánja, hogy ne zárkózzunk el a külföldtől, ismerjük és tanuljuk meg nyelvét, becsüljük és értékesítsük azt, a mi arra méltó.

De mikor ezt hangoztatjuk, mikor azt mondjuk, hogy adjuk meg minden kinek és mindennek nemzeti és faji különbség nélkül az őt illető figyelmet és elismerést, ne feledkezzünk meg magunkról, a mieinkről. Ne szeressük

annyira a külföldieket, hogy ez a mieink rovására essék.

Ne imádjuk annyira az idegeneket, hogy ne érvényesülhessen a... magyar.

Legyünk sovíniszta, hogy lássák meg a távoli idegenek is, a mi nálunk meglátásra méltó.

Ne mondja senki, hogy ezt felesleges hangoztatni.

A ki figyelemmel kíséri az eseményeket, lehetetlen, hogy észre ne vegye azt a bántó jelenséget, mely a saját hazánkbeliek ignorálásában s az idegenek tulságos imádságában nyilvánul. Hiszen tudjuk, hogy ipari, közgazdasági és kulturális téren sokat kell még dolgoznunk, hogy a nálunk fejlettebb országok népével versenyeshessünk, de nem állunk olyan alacsony nívón, hogy szégyenkezni kellene. És semmiképp sem szorgáltunk rá arra, hogy önmagunk romboljuk le s önmagunk semmissítsük meg azokat a számtalán eredményeket, melyeket minden téren felmutathatunk.

És mégis mit mutat a mindennapi tapasztalat? Azt, hogy például a magyar iparosnak idegen címzés alatt kell forgalomba hozni a munkáját, ha itthon boldogulni akar.

Sok esetben ezt kell tennie más hivatalbelinek is. Iparos, kereskedő, diplomás ember, író hasonlíthatlanul könnyebben érvényesül idegenben, mint itthon. Mert a magunkéban nem bízunk, a mieinket nem becsüljük meg.

A külföldről özönével szállítják hozzánk a silány iparcikkeket, a könyvpiac termékeit s a magyar közönség a legselejtebbet is készséggel megveszi csupán azért, mert idegen. Hangversenytermeinkben, színházainkban idegenek munkáit becsüzzük, hazai művészeink idegen nyelvű énekdarabokat, idegen zeneszámokat adnak elő, noha — hála Istennek — vannak már zeneszerzőink, a kiknek magyar munkáival sokkal közvetlenebb hatást lehet érni. De mi szemet hunyunk az ismert tény előtt, hogy a magyar iparcikkeket külföldön is keresik, hogy a magyar író, zeneszerzőt most már külföldön is megbecsülik s szellemi termékeiket készséges elismeréssel honorálják s szívesen fogadják. Mi inkább az idegenek mellé állunk.

Mire való ez a tulságos idegen imádás, a hazai rovására. Furcsa jelenség, de való igaz, hogy sokan nehogy műveletlennek látszassanak, nem merik bevallani, hogy ez, vagy amaz idegen termék nem tetszik. Ha az máshonnan jön, annak jónak, szépnek és értékesnek kell lenni, ha minden érzésünk tiltakozik is az ilyen meghatározás ellen. Hiába ez a mi sajátosság hazai szokásunk. Énekeltünk francziául, vagy angolul, noha hallgatóságunk jelentékeny része egy szót sem ért belőle; megtapsoljuk és terjesztjük azt az idegen zenét is, mely nem szép és meg-

vcsszük azt az idegen iparczikket, mely értékelen; dicsőítünk és imádunk mindent, a mi idegenből jön. A mieink pedig tespednek, tengődnek és elpusztulnak.

Mért nem tud a magyar érvényesülni a legtöbb téren? Azért, mert a saját édes szülője, rokonsága, a saját népe nem engedi. A régi magyar átok, hogy egymást ütik, marjuk, kicsinyeljük, gyilkoljuk. S csak akkor ébredünk egy kis öntudatra, ha jönnek az idegenek és ők mutatnak rá, hogy itt is, ott is számot teszünk, hogy ez is, az is a mi kincsünk. Sok félreértést oszlathatnánk el, a mainál sokkal több eredményt mutathatnánk fel minden téren, ha megbecsülnénk itthon mindent, a mi arra érdemes és alkalmas, módot nyújtanánk arra, hogy megfelelő buzditással és támogatással az arra érdemes erők itthon is érvényesülhessenek. Becsüljük meg és értékesítsük a közművelődés és az általános haladás külföldi vívmányait, de ne főképpen az idegenek imadásában merüljön ki a haladás és az általános műveltség iránti törekvésünk. Adjuk meg a magyarnak, a mi a magyará, hogy magyarok maradjassunk...

A Napló Mindenütt

Szemérmes koldusok.

Azt fogják talán mondogatni: hát már a koldusoknak sem hagynak békét. És mi erre nevetve válaszoljuk: bizony nem. Mi nem szeretjük a szegénységet, de a szegényeket védelmünkbe vesszük; ha azokat bántják, bántanak bennünket is. Régi dolog, hogy nem az az igazi szegény, aki koldul, hanem az, aki szemérmesen bujkál, aki szegénységét rejtegetve, szégyelve, koldulni nem mer. Ezeket kell gyámolítanunk, ezeknek a segítségére kell filléreinket fordítanunk. Ki kell puhatalnunk, utána kell járnunk, hogy hol vannak ezek a szemérmes szegények. Szakítani kell a rossz és avult nézettel, hogy mindenkinek adni kell. Annak adjunk, aki megérdemli; akinél meggyőződést szerezünk arról, hogy bármilyen kevéssel, de sorsán enyhítettünk. Mi a jótékonyság gyakorlásától senkit sem akarunk eltántorítani. De azt akarjuk e pár sorral elérni, hogy a jótékony embereknek figyelmét azokra a visszas állapokra felhívjuk, ami most divik, hogy csak azokat segítézik, akik jajgatni, kiabálni tudnak, a szemérmes koldusokat pedig éhezni hagyják. Mert jótékonyságot gyakorolni szép és nemes, de ha azt úgy gyakoroljuk, hogy azzal segítünk a szűkölködőn — akkor az a legszebb földi erény.

A miniszter ajándéka.

Egy község két waggon kedvezményes vetőmagért folyamodott a földművelésügyi miniszterhez. A miniszter kedvezményt döntött és 50 százalék árkedvezményt biztosított nekik. Hogy a falusi kupaktanács könnyebben megérthesse a százalékok mibenlétét, a közvetítő gazdasági egyesület a kedvezményt következőképpen magyarázta az előjárásának:

— Kaptok két waggon rozsot, az egyiket ingyen, a másikat pedig meg kell fizetni.

Az előjárás erre visszavonult tanácskozni és a tanácsba belevonták a falusi szatácsot, aki ugyancsak agyafurt ember hírében állott.

A hozott határozatból könnyen rá lehetett ismerni az atyafi körmönfont eszejárására, mert az így szólt:

— Köszönettel fogadjuk a kormány gondoskodását, de érettebb megfontolás után rájöttünk arra, hogy elég nekünk 1 waggon is. És pedig az a waggon, amelyiket ingyen adja a kegye mes miniszter, a másik waggonra pedig most egyelőre nincs szükség.

BŐRBAJOKAT,

bőrkiütéseket, daganatokat és sebeket, a melyek **vérszegénység**ből erednek és nem akarnak gyógyulni, a

SCOTT-féle EMULSIÓ

szüntet meg legjobban. A legtisztább alkatrészek, a melyek izletes módon könnyen emészthető krémme egyesítettek a kiváló SCOTT-féle eljárás által, a

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végig kell járni — a halászt kérjük figyelembe venni.

A Scott-féle Emulsió-t

a legkiválóbbá tették és kétségbevonhatatlan hírnevet biztosítottak számára ezeknél a bajoknál.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

IRODALOM MŰVÉSZET

AGÓNIA.

Az örök utnak már a végén járok... Meserokkám kerékét szétöröm S foszlanná tépve, szemétre dobálom Hervadt virágos meseköntösöm.

Beh sok szép álmódás mind holtra váltott, Meserokkám keréke is pihen... De — amig pergett — mennyi himes álom Szövődött rajta halkan, szeleden!

És szép volt! Bájos, tengersok valóság Szállt hozzám egy-egy röpke perc a ait... Ma már alig-alig, hogy meglegyintnek Fáradt, eltévedt emlékmadarak.

Az örök utnak már a végén járok És szállhat felém bár száz szerelem Beszöve dalba, ölelésbe, csókba — A gyászos kaput én — megdöntetem!...

LAUSCHMANN OTTÓ.

Fővárosi színházak. A „Nemzeti Színház” pénteken mutatta be, Pierre Berthon „Találkozás” című nagyhatású színművét, dr. Váradi Antal sikerült fordításában. Az újdonság és a benne szereplő művészek: P. Márkus Emma, Tenkey Hedvig, Odry, Mihályfi, Nádai és Kürti jelentékeny sikert arattak. — Ugyancsak pénteken mutatta be a „Magyar Színház” Földes Imre „A kuruzsó” című társadalmi színművét, melyben a főszerepeket: Halmy Margit, Nagy Teréz, Mészáros Gizi, Csontos, Rátkay, Vágó, Z. Molnár, Papp János, Körmendy, Réthey és Tárnoki Gizi játszották, kitógástalan összejárással és minden részletre gondosan kiterjedő rendezéssel. — A városi Színházban „A fűrdő szépe” című bécsi operettnek hétfőn volt a bemutatója, az operette a sablonos libretto dacára elég szép sikert aratott, amit leginkább dallamos, szép zenéjének köszönhet.

Színház Szatmáron. Heves Béla, kitűnően szervezett színházulata, annyira meghódította a szatmári közönséget, hogy a színház nap-nap mellett zsúfolásig megtelik. Az operettekben a közönség becézett kedvence H. Balla Mariska, a jeles szubrette énekesnő, akit minden fellépése alkalmával zajosan ünnepelnek. Mellette a remek hangu koloratur énekesnő Dénes Ella arat szép sikereket. A drámai szakban Aitner Ilka, Gömöri Vilma, Markovics Margit és Czákó Mici tűnnek ki, a kikhez méltóan sorakoznak a férfi szereplők: Rónai Imre, Somogyi Károly, Herczeg Vilmos, Sipos Zoltán, Szilágyi Ernő, Molnár József, Vajna Károly. A társulat most a „Tárfu”, „Botrány”,

„Sasfiók” és „Tilos a csók” bemutatására készül.

A soproni színházulata Nádassy József igazgatása alatt, mostoha elbánásban részesül Csabán, mert a legújabb darabok is csak féligletelt vagy egészen üres házak előtt folynak le, pedig az igazgató most Feledi Boriska kitűnő szubrette-primadonna mellé még Batizfalvy Elzát is szerződtette. Nádassy most a soproni színház megnyitására akart menni, de — mint lapunk zártakor értesülünk, — a színházi-bizottság nem adta meg neki az engedélyt és így a derék társulat sorsa most egészen bizonytalan.

Színház Karczagon. Molnár Gyula kitűnő társulata most fejezte be Karczagon, az ekköcsi sikereiben gazdag évadot és Czeglédre tette át állomását. Karczagon, az utolsó héten a „Dollárkirályné” került színre, melyben különösen Jászay Mariskát ünnepelte a közönség remek játékáért, mellette Fűredi Ilona, Csendes Alice, Hatvani Mariska, a férfiak közül: Molnár igazgató, Bátorossy, Timár Béla, Pintér, Kelemen, Matolcsy, Váradi Izsó a társulat kiválóbb tagjai, akik a „Császár katonái”, „Hivatalmok urak” és „Jókedvű paraszt” előadásain arattak jól megérdemelt zajos tapsokat.

Véres családi dráma.

Rémes gyilkossági és öngyilkossági kísérletnek vesszük a híret. Egy vásárhelyi kereskedő mulatozás után, részeg állapotban meglötte feleségét, azután pedig maga ellen fordítva a gyilkos fegyvert halálra sebezte önmagát is.

A megrázó dráma részletei a következők: Sziver Lajos kereskedőnek a Szentesi-utcában van már régebb idő óta az üzlete, a mely jó forgalma folytán a takarékos és szolid ember keze alatt elegendő jövedelmet nyújtott ahhoz, hogy belőle Sziver és családja tisztességesen megéljen.

A boldog családi életet nem is zavarta semmi, békés egyetértésben éltek mindenkori, nem számítva a kisebb és apróbb családi bajokat, a melyeknek elmúla után azonban ismét helyreállott a családi béke. A múlt héten este, az üzlet bezárása után, Sziver hazament vacsorázni s vacsora után 20 koronát magához véve, elakart indulni, hogy valamelyik vendéglőben kissé elszórakozzon. Felesége kérése folytán leakart tenni szándékáról, de rossz ördög diadalmaskodott felette s felesége kérése ellenére is kabátot és kalapot véve, eltávozott hazulról.

Egy kisebb korcsmába ment, a hol véletlenül összetalálkozott néhány ismerősével s mindjárt asztalok mellé ülve, bort hozatott.

Vidám kedélyes beszélgetésben telt az idő addig, míg az ital a különben józan emert duhajkodóvá nem tette s így az elfajult mulatás hamar elvitte a Sziver pénzt.

A szerencsétlen kereskedőnek, dacára hogy az utolsó krajczára is eluzott, igeik jó kedve támadt s elhatározta, hogy hazamegy s otthon levő feleségétől pénzt kérve, visszatér folytatni a mulatást. Elhatározását tett is követte. Felkelt az asztaltól, elkészült társaitól, a kiknek megígérte, hogy azonnal vissza megy.

A hideg levegő, a míg haza érkezett, kiverte a mámort némileg fejéből, de elhatározását még sem másította meg, mert csábitotta a bor, zene meg a jó társaság.

Hazaérkezve, lassan kinyitotta a kaput, a szobaajtókat s mivel még csak 11 óra volt, feleségét ébren találta, a minek módfelelt megrökönyt, mert így könnyebben remélt pénzt kapni.

Egyenesen azon is kezdte a dolgot, hogy pénzt kért. Felesége, a ki azt hitte, hogy férje nyugovóra fog térni, meglepődött a szokatlan kérésen s azt hitte, hogy férje csak tréfál, nem is

válaszolt a kérdésre, hanem vetkőzni kezdett, hogy lefeküdjék.

Sziver feldühöve azon, hogy felesége még nem is válaszol, odaugrott az asszonyhoz és ráordított:

— Ha nem adsz pénzt, megöllek! Az asszonyt bántotta a goromba hang, erősen visszazólt iérjének:

— Megölhatsz, de pénzt nem adok! — Még egyszer kérlek csak — ordította a részeg és feldühölt ember — s ha nem adsz, meghalál!

Nem adok! — szólt daczosan vissza az asszony.

Sziver ekkor hirtelen hátrább ugrott, kirántotta revolverét s a veje keményen szembenézve asszony mellének szegezve, megszólalt:

— Egy... kettő... A háromra eldőrdült a lövés. A nő sikoltva rogyott össze s a második golyó már elestében érte.

Sziver a füsttől nem látva, hogy felesége él-e még, magának szegezve a fegyvert és lött.

Egy tompa zuhanás követte a lövést és két halálra sebzett ember hörgése töltötte be a kis szobát.

A zajra átrohantak a környékbeliek s a szobába betörve, eléjük tárult a rémes kép: az asszony eszméletlenül, Sziver hörgöve és véresen hevert a szoba padlóján. Orvost és rendőrt hívtak, a kik megállapították, hogy az asszonynak melicsontját és bal kezét zúzta össze a golyó, Szivernek pedig tüdején hatolt át és így halálra sebezte.

Az asszonyt lakásán, a haldokló embert a kórházban ápolják.

Zálogszedulákat

brilliánsokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban vesznek. Brillánsokért többet fizetnek, mint amennyit ujjonnan vették. Schiller Izidor, Sip-utca 8

Dr. Wettenstein Szanatorium R.-T.

tüdőbeteg ambulátoriuma

VI. kerület, Dóllbáb-utca 23. szám
Betegfelvétel és rendelés:

d. e. 9—12-ig, d. u. 2—5-ig.

Igazgató főorvos: Dr. Wettenstein József.

Öngyilkos tanító.

Kapitány József gyetvai állami tanító Gyetván föbelötte magát és nyomban meghalt. Ilyen rövid értesítés jelezte az öngyilkosságot, mely tulajdonképen egy excentrikus, nyughatatlan vértü ember életének utolsó stációja volt.

Az állami tanítók rendszerint gyöngé fizetésű és nem vagyonos emberek. Bár az élethivatások egyik legnemesebbje és leghasznosabbja töltik be, jövedelmük épen nem áll munkájuk értékével arányban. A tanító szerény ember, ki az élet anyagi örömeit oly kis és egyenletes adagokban élvezheti csak, hogy már ez a körülmény magában véve is elegendő arra, hogy a mai élvhajhászó, költekező, könnyelmű társadalom szimrátiáját felébresszék a tanítólag iránt.

Annál meglepőbb, furcsább jelenség volt Kapitány, az öngyilkos gyetvai tanító. Lóversenyen játszott (egy halmozással állítólag 60.000 koronát nyert), változó szerencsével, nagy összegekben.

Míg más közönséges halandó személyvonaton, legfeljebb a II. osztályban utazik, Kapitány mindig a gyorsvonat első osztályán utazott, a legkisebb szolgálatokért koronás borralalókat osztogatott, s a köny-

LÓWY JÓZSEF Sirkőraktárában

10 K-tól feljebb remek kivitelű sírkövek rendkívül nagy választékban kaphatók.

Budapest, II., Fő-utca 88. sz. (Pálffy-tér mellett) saját házában

Minden e szakmába vágo munkák, temetői javítások, vésések és aranyozások stábyonban és lelkiismeretesen készülnék.

nyen szerzett pénzen olyan nagyuri allitásokat szokott meg, mintha nem is állami néptanító, hanem született nagyherceg volna. A játékszenvedély, a folytonosan változó szerencse izgalmi végre is megtámadták az excentrikus hajlamu ember idegeit. Hivatását elhanyagolta, felettes hatóságával folytonos összeköttetései támadtak, hogy csak nemrég helyezték át büntetésből Gyetvárról egy sokkal kisebb község elemi iskolájába. A büntetést nem fogadta el, inkább lemondott állásáról. Borzasztó játékszenvedélye és idegessége miatt neje — egy köztisztviselőben álló zólyommegyei család leánya — elhagyta és elakart válni tőle. Az önmagával meghasonlott emberen már több nap óta mutatkoztak az elmezavar tünetei, s egy szerencsétlen pillanatban, álmátlanul elöltöltött éjszaka után föbelötte magát.

Nyititér.

Sternberg
Armin és Testvére
cs. és kir. udv. hangszergyár
központi főüzletében

BUDAPEST,
VII. ker., Rákóczi-ut 36. sz. alatt

kaphatók a legjobb és legolcsóbb hangszerek.

KÉPES ÁRJEGYZÉKEK minden cikkről külön-külön jelennek meg. Érdeklődőknek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. KÜLTETVE! A m. kir. kormány által alapított „Millenniumi Állami Érem”-mel, melyet a hangszer-csoport összes versenyzői közül kizárólag csakis czégünk nyert el.

Ipar csodája,
hogy már 25 koronáért készítek saját műhelyemben remek szabású férfi öltönyt, felöltőt vagy téli kabátot tiszta gyapjuszövetekből mérték után.

Kardos Armin
férfiszabó.
Budapest, VII., István ut 14.
Vidékre mintákat bérmentve küldök.

Közgazdaság.
A szerb sószállítás. A szerbiai sószállítás ügyében a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank az alábbi nyilatkozatot teszi közzé:

MIT IGYUNK?
hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szén-savas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szén-savas ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó szén-savas ásványvíz; és szén-savtartalmánál fogva nemcsak biztos óvószert forróvíz elemek ellen, hanem a benne foglalt szén-savtartalom miatt a legkíméletesebb gyomor-, légcső- és húgyvesztési betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségekkel is, mint typhus, cholera, megkímélhetők azok, akik a közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes Ágnes-vízrel éltek. Legjellegesebb orvosi szakteljesítők által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertetésében olvasható. Hívtartások számára másfél literesnél nagyobb üvegekben minden kóros értékű mestorszerűen szén-savval telített vízzel, sőt a szódavízrel is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legbiztosabb módon is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lelakotok szervezték, ugyanott a forrás leírásának tanácsát ingyen kaphatják. — A forráskészítés. — Kapható minden felszerelésben és előszáru vendéglőben.

„Néhány nap óta egy-két napilapban támadások jelennek meg bankunk ellen, melyeket válasz nélkül hagynánk, ha tisztán volna azokból fölismerhető, mily kicsinyes üzleti érdekek rejtőznek itt, hazafiás felbuzdulás leple alatt és ha ezen támadások burkolt alakja nem volna alkalmas arra, hogy téves véleményyt idézzen elő a közönség azon részében, mely tájékozottság híján a helyzetet áttekinteni nem képes. Ez okból szükségesnek látjuk, hogy a tényállást annak bennünket illető részében a valósághoz hiven a következőkben megállapítsuk:

Ezen hírlapok jelentik, hogy az általunk kommanditált Andréevits et Co. belgrádi cég Szerbiában a magyar sószállítása ellen agitált volna az olasz sósó javára, miből folyólag azon szemrehányással illetnek bennünket, hogy a magyar gazdasági érdekek ellen foglaltunk volna Szerbiában állást.

Mindenekelőtt ki kell jelentenünk, hogy olyan felelősséget, mint amilyent nekünk imputálnak, a Balkán államokban fönnálló bankösszeköttetések ügykezeléséről nem vállalhatunk és pedig azért nem, mert ezen vállalatok önálló szervezettel bírnak, azok ügykezelésére bizonyos befolyásunk van ugyan, de tekintve, hogy azokban részben az illető országbeli érdekeltségen kívül német és francia tőke is érdekelve van, az ügyvitel dolgában ez utóbbiaknak is van súlyosan latba eső szavuk, eltekintve attól, hogy az illető odavaló bankházaknak eljárásukért a teljes felelősséget kell viselniük és ennél fogva elhatározásaink k megfelelő szabad teret kell engedni.

Természetes, hogy azon a Balkánon létező intézeteknél, melyekre bizonyos befolyásunk áll fenn, mindig törekedünk a magyar érdekek támogatására és e tekintetben számtalan esetre hivatkozhatunk, melyekben fontos szolgálatokat tettünk úgy Magyarországon, kereskedelmének és iparának, mint magának a magyar államnak is ezen országokban; határozottan tiltakozunk tehát az ellen, hogy bárki is kioktatásban akarjon bennünket részesei abban, hogy miképpen kell hazafias kötelességünket üzleti érdekeinkkel összeegyeztetnünk.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nyilatkozata megvilágítja a szerb sószállításnak az utóbbi napokban sokszor hánytorgatott ügyét, amely ma már személyes élti harcra fajult. Ugy látszik azonban, hogy a személyes élti harcokon túl is csapkodnak a szerb sószállítás ügyének zavaros hullámai. Mert a szerb sószállítás ügyével kapcsolatban az a vád hangzik a Kereskedelmi Bank ellen, amely intézet az ország közgazdasági életének hatalmas és a külföld előtt is számottevő tényezője, hogy a Balkánon a magyar gazdasági érdekek ellen harcol. Ez a vád nincs helyén, valamint azok a köznapiszólamok sem, amelyek hangjain ez a vád testet ölt. A Kereskedelmi Bank sem most, sem máskor és sehol sem harcolt magyar gazdasági érdekek ellen. Ezt annál kevésbé tehetné, mert hiszen gyökerei mélyen belenyulnak a magyar közgazdasági élet termőtalajába s azelőtt is, de különösen azóta, hogy Lánzy Leó áll ennek a hatalmas intézetnek az élén, virágzásának eredményeit is jó részt a magyar közgazdasági élet fellendítésére használta fel. Ez olyan közismert tény, amelynek bővebb méltatása fölösleges s amelynek nagy jelentőségét nem kisebbíthetik semmiféle támadások, még azok sem, amelyeknek személyes élti nem is takarítja az üzleti verseny.

TÖRLEY PEZSGŐ

3000 darab Japán PARAVÁN
(KÁLYHA-ELLENZŐ)

érke- **NAGYSAKI** gőzhajóval, a mely zett a **NAGYSAKI** míg a készlet tart, a következő rendkívüli kedvezményes árban jut elárussítára:

190 cm. mag-s, 92 cm. széles drap alapon, aranyhímzéssel	K 14.-
116 cm. magas, 120 cm. széles, színes szövet alapon, remek szép kézi hímzéssel	K 21.-
118 cm. magas, 130 cm. széles, fekete szövetalapon, aranyhímzéssel	K 22.-
Ugyanez színes alapon	K 26.-
160 cm. magas, 200 cm. széles, remek szép kézi hímzéssel, színes alapon	K 38.-
160 cm. magas, 200 cm. széles, fantasie hímzéssel, szövet alapon	K 50.-
160 cm. magas, 200 cm. széles, művészi hímzett kézi hímzéssel, szövet alapon	K 58.-

KOTÁNYI JÁNOS
VI., Teréz-körút 7. sz.
és annak belvárosi áruháza
Presster Béla
IV., Kecskeméti-utca 8. szám.

Minden étkezés után egy késheg, nyit

DIGESTOL GLÜCK

legtekintélyesebb emésztőporból, mely elősegíti az emésztést, fokozza a bélmozgást és étvágyjavítólag hat. Javulva van a gyomor és bél legkülönbözőbb bántalmainál, bélrengésnél, ét- és vágytalanságnál stb.

Kapható 3 K-ért minden gyógyszerárban 8 dabozt 6 K-ért franco küld. Főraktár:
GLÜCK REZSŐ gyógyszerháza
Budapest, VI., Hungária-körút 93.

Fogak és fogsorokat szájpadlás nélkül a természetes fogaktól meg nem különböztethető és rágásra kitűnő 10 évi szavatosság mellett készit

Guttermuth János
mű-fog specialista
Budapest, VII., Baross-tér 20. I. Jobbra 3. Kitértetve. Kitértetve

Kérem a névre és az ajtószámra figyelni, mert ketten vagyunk a házban. — Erkezéskor kérem a kapu alatti táblán levő 3-as számú gombot megnyomni, hogy az érkezők sorrendje betartassék. Telefon 159-63

HIREK
A hétről.
Hafafias város.
Miskolc város törvényhatósági bizottsága mult pénteken tartott közgyűlésén egy olyan határozatot hozott, amely az egész ország figyelmét magára fogja vonni.

A határozat, amelyet dr. Tüdös István és társainak indítványára hozott a törvényhatóság, arról szól, hogy a város minden év október hó 6-án küldött-ségileg képviselteti magát az aradi gyászünnepélyen. Ezt a határozatot megküldik a társörvényhatóságoknak hasonló határozathozatal céljából.

Az átirat indokolását, amely hafafias szép szavakban méltatja a magyar nemzet gyászünnepélyének jelentőségét, itt adjuk:

„Kedves barátaink és Atyánkfiai! Törvényhatósági bizottságunk a mai napon tartott közgyűlésében dr. Tüdös István és társai törvényhatósági bizottsági tagok indítványára egyhangulag elhatározta, hogy az 1910. évtől kezdve minden év okt. 6-án küldöttséget menteszt Áradra, a 13 vértanu emlékeztére szentelt gyászünnepre s hogy ennek az ünnepélynek országos jellege mindenkor biztosítottassék, hasonló határozat hozatala céljából átir a társörvényhatóságokhoz.

Amidőn mi ezen határozatunkat tudomásotokra hozzuk, atyafiságos szeretettel arra kérünk benneteket, hogy tiszta, hafafias szándokunkat átérve, hasonló szellemben határozatok s mondjátok ki, hogy ezentul küldöttséggel ott lesztok az aradi gyászünnepélyen.

Kedves barátaink és Atyánkfiai! Méltán éreznétek magatokat legszentebb hafafias érzelmeitekben megbánva, ha mi szükségesnek tartanánk okt. 6-ának gyászos, de magasztos jelentőségét előtetek bizonyítgatni, csupán csak annak rövid indoklására szoritkozunk, hogy miért tartjuk mi szükségesnek azt, hogy az ország törvényhatóságai minden évben elzarandokoljanak az aradi Golgotához. Indokunk az, hogy okt. 6. napja ne csak a magyar társadalomnak, hanem a hivatalos Magyarországnak is gyászünnep legyen. Ebben az irányban nincs mit várnunk sem a törvényhozástól, sem a kormánytól, sem egyik, sem másik nem léven elegendő erős ahoz, hogy március 15-ét nemzeti ünneppé tegye, még kevésbé ahoz, hogy okt. 6-át avassa fel olyan nappá, amelyen a hivatalos államhatalom is könnyeivel szentelje meg a hősk-hőseinek emlékét.

Ha azonban minden törvényhatóság elküldi követeit minden esztendőben, akkor ott fog dobogni az egész nemzet szive s a beszéd, mely az összes törvényhatóságok képviselétének évről-évre egy-egy szónok ajkairól elhangzik, a magyar nemzet vallástétele és fogadalma leend.

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állnak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Kedvelt borviz!

8. oldal

Akik egyébiránt maradtunk Miskolcson, 1909. évi november 26-án tartott rendes közgyűlésünkből Kedves barátainknak és Atyánkfiaiaink szerető baráti s honfitársai Miskolcz thif. város közönsége.

A szabadkai bűnpör új főtárgyalása.

Most érkezett meg a szabadkai törvényszékhez a szegedi királyi tábla 3268. számú határozata, amelyben rendkívüli esküdtzéki ciklust engedélyez a Haverda-ügy főtárgyalására. A szabadkai büntetőtörvényszék mint esküdtbíróság ennél fogva december hó 13-án kezd az új főtárgyalást és erről már értesítette a védőket s beidézte az összes tanukat is. Haverda Mária a börtönben megbetegedett. — Haverda Mária és Vojtha Antal a szegedi táblához felebeztek további vizsgálati fogságban tartásuk miatt. A folyomódást tárgyalta Buday János elnöklésével az öös vádtanács és azt több óras tárgyalás után elutasította és az iratokat azonnal visszaküldte Szabadkára.

A halottak feltámasztása.

Amerikában állítólag ismét sikerült a tudományt egy nagyjelentőségű fölfedezéssel előbbre vinni. Nem kevesebbről, mint a halottaknak villamossegélyével való feltámasztásáról van szó. A készüléket, amely ilyen csodát művel, Rabinovic Lujza fiatal orosz orvosnő találta fel, a ki készülékét Edison laboratóriumában be is mutatta. Egy tengeri nyulat villamos árammal megölték, azután két jelenlevő orvos megvizsgálta az állatot és kijelentette, hogy már nem él, mire a feltalálónő működésbe hozta készülékét. Néhány perc múlva a tengeri nyul szive megint verni kezdett, aztán az állat fellélekzett, lassankint teljesen magához tért és egy félóra múlva vigan szaladgált a szobában. A feltalálónő azt állítja, hogy az ő módszerével halott embereket is fel lehet támasztani. Ebből az amerikai hírből világosan látszik, hogy a nyulacska csupán tetszhalott volt és ezt az állapotot a villamosáram idézte elő.

Hét évig a cigányokkal.

Hét év előtt történt, hogy Dobrics János szentmihályi jómódu paraszt 3 éves kis Péter nevű fiacskája nyomtalanul eltűnt. Egy ideig a szülők kereszték-kutatták az eltűnt kis fiút, de sehohsem tudtak nyomára akadni. A faluban egyideig beszéltek a szenzációs eltűnésről, a szülők megsiratták gyermeküket, de végre is az egész dolog feledésbe benn. A napokban egy Schein Mária nevű vén cigányasszony jött Szentmihályra, vele jött egy jól kifejlődött, tíz évesnek látszó fiúcska is. Erről a fiúról kitűnt — akárcsak a mesékben — hogy Dobrics János fia. Ezt megerősítette a cigányasszony vallomása is, aki azt mondta, hogy hét év előtt az országuton találta az akkor 3 éves gyermeket és magával vitte. Felnevelte és ha csakugyan az „anya fia”, akkor itt hagyja. A fiu, aki közben cigányszokásokat vett fel, eleinte nem akart maradni, de csakhamar beletörődött helyzetébe és most vigan él otthon szüleinél. Csak néha fogja el a teljes szabadság, a kóborlás iránti vágy. A cigányasszony ott hagyta a gyermeket szüleinél és ment tovább — kóborolni.

A természet óriási szolgálatokat tesz az emberiségnek, amennyiben sok betegség ellen szolgáltatja a segítőszereket. Egyike a tenger által nyújtott legjobb szerekek a csukamájolaj, melynek hátránya azonban az, hogy nagyon visszataszító íze van. A „Scott-féle Emulsió” formájában azonban a csukamájolaj is jó ízű és könnyen emészthető, akár csak a tejfel; a csuka-

májolaj összes gyógyerejű tulajdonságai a „Scott-féle Emulsió”-ban nemcsak, hogy megvannak, hanem még sokkal hatásosabbak is. Egy házban sem szabad hiányoznia a „Scott-féle Emulsió”-nak. Kapható a gyógyszerárakban.

Karácsonyi vásár. Olvasóink szíves figyelmét felhívjuk Gertler Adolf kézimunka és műrajzolónak lapunk mai számában közzétett hirdetésére melyben a jönevű czég a karácsonyi ünnepek alkalmából **december 31-ig terjedő karácsonyi vásárt** rendez, a saját műhelyében legelőkelőbb izéssel készült mindennemű diszmnakából, kelmékből és anyagokból.

Kiadja: A „NAPLO” UJSÁGVÁLLALATA. Mezey László helyetteszerkesztő.

„Mátyás király” kávéház
Rákóczy-ut 19.

Esténként
Farkas Pali és Csorba Zsiga
híres zenekara hangversenyez.
Válogatott színházi vacsora, hideg buffet.
Tisztelettel
Nagy Sándor
kávéháztulajdonos.

Kézimunkák,
előrajzolt, kezdett és kész kivitelben u. m. hozzávaló kelmék és anyagok legjobban és olcsó árban kaphatók.

Gertler Adolf,
kézimunka iparos és műrajzolónál
VIII. ker., József körút 75 szám.
Elsőrendű Strucz-pamut
(Asztragan) minden színbén
1 Motring 10 dkgr. 1 kor.
Vidékre árjegyzéket ingyen küldök.

Téli fürdőskura
A Budai Szt.-Lukácsfürdő Nagyszállóájában és Thermal-szállóájában.
lakás teljes ellátással naponként 10 koronától feljebb. Minden szobától fűtött folyosók vezetnek az iszapfürdőhöz. Természetes forró-, meleg-kénes források, iszapborogatások. Prospektust küld a Szt.-Lukácsfürdő R.-T. Budapest, Budán.
Kristály forrásásványviz érvégyat javít gyomorrontást megakadályoz.

HODOSIA
Aréna kávéháza an
(Aréna-ut és Damjanich-utca sarok.)
Mindén este
elsőrendű cigányzenekar hangversenyez

Gyerünk a
„Gambrius” étterembe
Erzsébet-körút és Wessolányi-utca sarok. — Az előkelő közönség találkozó helye.
Naponta nagy katona-zene.
Hetenként háromszor a budapesti 1. honvéd gyalogezred zenekara játszik, dezséri Baohó István karnagy vezetésével.
Elsőrendű étterem. Kétféle konyha. Pompás italok.

BUTOR.

Arverésen vett régi és új, legelőcsöbttől a legjobb minőségig. Ugy-szintén amerikai íróasztalok, mahagoni háló-, ebédlő- és úri szobák, angol börgarnitúrák, szalongarnitúrák, szőnyegek, csillárok, petroleum-lámpák, olajfestmények és irodai berendezések legelőcsöb-ben beszerezhetők

Ancsel és társánál,
Dob-utca 22.

Sedianszky József
szücsmester

Budapest, VII. Klauzál u. 2.
Ajánkozik a t. c. közönségnek mindenféle szücsmunkák elkészítésére u. m.;
magyar díszruhák, muffok, lapkák, férfi- és női utazó bundákat.
Javít sok elpadtáknak és pontosan elkészítetnek a legelőcsöb-árakon.
Téli ruhák nyári gondozására elfogadtáknak.

Legjobb benzinmotoros
cseplő-készletek csakis

Kállai Lajos motorgyárában
Budapest, VI., Gyár-utca 28.
Kaphatók. — Tessék díszfórlapot kérni!

! Urak !

200 db téllkabát, szalagból kiváltva, olcsón kapható. Kölcsön a nők frack és szalon-öltönyökét alkalmakra. Mérték u. a. megrendelés 40-50 Kor. közt csinos kivitelben.
Férfi szabó üzlet.
Dohány- és Akácfa-u. sarok.

Hirdetések
felvételnek a
kiadóban.

Ostende Budapestén!

Budapest legújabb szenzációs látványossága a most megnyitott
OSTENDE KÁVÉHAZ
Rákóczy-ut 20. szám.
Előkelő családok találkozó helye, naponta a város debreczeni **Magyary Imre és Fia** zenekarának művészi hangversenye.
Színházi vacsora a legutóbbosabb árban. Ostende reggeli, kávézó italok, hideg buffet, összes helyi vidéki és külföldi lapok.
Gross Ödön tulajdonos.

„HUNGÁRIA”

biztonsági petroleum
(különlegesség).

Csakis Hungária védjegyű, petroleum } olomzárral }
áruház } ellátott kan- }
nákban valódi, miért is átvételkor méltóztassék védjegyemre figyelni. — 3 literes kölcsön-kannákban házhoz szállítva ára 70 fillér. Kiváló tiszteléttel
„Hungária” petroleum áruház
(Kovács Akos)

Központi iroda és raktár:
VI. ker., Király-utca 54. sz.
Fiókküzet:
VIII., Népszínház-utca 32. sz.
Megrendelési és árusító telepek: Varga Sándor fűszerkereskedő VII., Rottenbiller-utca 1. Baross-tér sarkán. Telefon 177-30. Márkus Jakab fűszerkereskedő, I. ker., Áttila-utca 12. Telefon 40-53.
TELEFON 115-90.

? Hol találkozunk ?

Színészek, írók és művészek találkozó helye:
Gläser „METEOR” kávéháza
BUDAPEST, Erzsébet-körút 6. szám,
ahol az összes hazai és külföldi hírlapok olvashatók és mindenféle kávéházi italok a legmúltányosabb árban számíttatnak.

Ön bérel
egy ócska zongorát vagy pianót és
kidob

havonta 12.— vagy 16.— korona kölcsöndíjat, végre pénzét kiadta, zongorája nincsen.

Ha fizet
havonta 20.— koronát, kap egy kiváló gyartmányu, legmodernebb, érzékszervekkel, keresztírhoss. új zongorát vagy pianót, nem ir alá váltót, nem állít kezeset, nem lekötöztetie bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdona lesz a zongora. Ezen ideális szolid, liberális módon kapható kizárólagosan csak

„MUSICA” részvénytársaság

(igazgató: STERNBERG DEZSŐ)
zongoraeladási és kölcsönző telepen. Ezen kölcsönkölle legelőkelőbb gramofon- és művészlemezek föléllásítása.
Budapest, VI., Teréz-körút 1. sz. alatt
(Király-u. sarok, az Ország. Zenekadómia közelében)
Telefon 4-81. Telefon 4-81.
Zongorák becserélése, javítása, hangolása legkülönbözetben. — Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek

Nem érdemes rongyosan járni!
FLEISCHMANN J. férfi-szabó mester
BUDAPEST, Thököly-út 20. szám I. em. Vidékieknek mintát bérmentve küldök.